

Soạn văn 6 Thạch Sanh - Kết nối tri thức với cuộc sống sẽ được Đọc tài liệu bao gồm các câu trả lời cho các câu hỏi trong bài học, sau đó là tổng hợp lại kiến thức của cả bài đọc.

Soạn bài Thạch Sanh - Kết nối tri thức

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn văn 6 Kết nối tri thức bài Thạch Sanh theo trình tự bài đọc.

Trước khi đọc

Câu 1. Trong thế giới tưởng tượng, những con vật kì ảo thường được hình dung là có nhiều đặc điểm kì lạ, biết nói tiếng người, có nhiều phép thần thông, biến hóa, có thể hại người hoặc giúp ích cho người.

Việc sáng tạo ra những con vật kì ảo thường đem lại sự hấp dẫn, thú vị cho câu chuyện. Hãy tưởng tượng, vẽ một con vật kì ảo và giới thiệu về con vật đó.

Gợi ý

- Học sinh tưởng tượng, vẽ một số con vật như: con chim, con rắn, con ếch, ...

Sau đó tưởng tượng ra con vật có một vài đặc điểm giống con người: biết nói, biết hát, biết làm việc...

Câu 2. Em cũng có thể làm tương tự với việc tưởng tượng ra các đồ vật kì ảo. Trình bày về đặc điểm và chức năng của đồ vật đó

Gợi ý

- Học sinh tưởng tượng, vẽ một số đồ vật như: cây đàn, chiếc bút, cái nồi, chiếc gậy, chiếc mũ, ...

Và gán thêm cho những đồ vật một vài đặc điểm giống của con người: biết nhìn, biết nói, biết cười,...

Đọc văn bản

Theo dõi: Chú ý thời gian, không gian bắt đầu câu chuyện.

Gợi ý

- Thời gian: ngày xưa.

- Không gian: túp lều cũ dựng dưới gốc đa, gần rừng.

Dự đoán: Điều gì sẽ xảy ra tiếp sau đó?

Gợi ý

- Lý Thông kết nghĩa anh em với Thạch Sanh thực chất là lợi dụng Thạch Sanh có sức khỏe để về làm việc không công cho hắn.

Theo dõi: Chú ý hành động của Thạch Sanh và Lý Thông sau khi Thạch Sanh bị Lý Thông lừa.

Gợi ý

- Thạch Sanh thật thà tin ngay, vội vã từ già mẹ con Lý Thông ra đi. Chàng lại trở về với túp lều cũ dưới gốc đa, kiếm củi nuôi thân.

- Lý Thông hí hửng đem đầu của con trăn tinh vào kinh kì nộp cho nhà vua.

Tưởng tượng: Thế giới do vua Thủy Tề cai trị có những đặc điểm gì?

Thế giới vua Thủy Tề cai trị ở dưới nước với những dinh phủ, cung điện nguy nga, dát đầy châu báu, ngọc ngà,... được canh giữ bởi những con thủy quái dững mãnh nhất.

Tưởng tượng: Cảnh mây vạn tướng sĩ các nước chư hầu ngồi ăn cơm quanh chiếc niêu bé xíu.

Gợi ý

- Quân sĩ 18 nước ăn mãi, ăn mãi nhưng niêu cơm bé xíu ấy cứ ăn hết lại đầy. Quân sĩ vô cùng kinh ngạc và biết ơn về tấm lòng bao dung của vợ chồng Thạch Sanh.

Sau khi đọc

Nội dung

Thạch Sanh là truyện cổ tích về người dũng sĩ diệt chằn tinh, diệt đại bàng cứu người bị hại, vạch mặt kẻ vong ân bội nghĩa và chống quân xâm lược. Truyện thể hiện ước mơ, niềm tin về đạo đức, công lí xã hội và lí tưởng nhân đạo, yêu hòa bình của nhân dân ta.

Nghệ thuật

Truyện có nhiều chi tiết tưởng tượng thần kì độc đáo và giàu ý nghĩa (như sự ra đời và lớn lên kì lạ của Thạch Sanh, cung tên vàng, cây đàn thần, niêu cơm đất...).

Thể loại: Cổ tích.

Nhân vật

- Các nhân vật: Thạch Sanh, Lý Thông, mẹ Lý Thông, công chúa, nhà vua...

- Nhân vật chính: Thạch Sanh, Lí Thông.

Bố cục: 3 phần.

- Phần 1 (từ đầu đến phép thần thông): Sự ra đời và trưởng thành của Thạch Sanh.

- Phần 2 (tiếp theo đến kéo về nước): Những chiến công của Thạch Sanh.

- Phần 3 (còn lại): Thạch Sanh được truyền ngôi.

Tóm tắt

+ Thạch Sanh ra đời.

+ Thạch Sanh lớn lên học võ và phép thần thông.

+ Thạch Sanh kết nghĩa anh em với Lí Thông.

+ Mẹ con Lí Thông lừa Thạch Sanh đi chết thay cho mình.

+ Thạch Sanh diệt chằn tinh bị Lí Thông cướp công.

+ Thạch Sanh diệt đại bàng cứu công chúa, lại bị cướp công.

+ Thạch Sanh diệt hồ tinh, cứu thái tử bị vu oan vào tù.

+ Thạch Sanh được giải oan lấy công chúa.

+ Thạch Sanh chiến thắng quân 18 nước chư hầu, lên ngôi vua.

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Em có thích truyện Thạch Sanh không? Vì sao?

Trả lời

- Em rất thích truyện cổ tích “Thạch Sanh” vì truyện có nhiều chi tiết kì ảo, hấp dẫn; Nhân vật Thạch Sanh là một dũng sĩ gan dạ, dũng cảm, lập được nhiều chiến công cứu dân, cứu nước, cuối cùng được làm vua, mẹ con Lý Thông độc ác bị trừng trị thích đáng,...

Câu 2. Gia cảnh của Thạch Sanh có gì đặc biệt?

Trả lời

- Gia cảnh Thạch Sanh:

+ nhà nghèo, sống trong túp lều cũ dựng dưới gốc đa, cả gia tài chỉ có một lưỡi búa, hàng ngày lên rừng đốn củi kiếm ăn.

+ sống lẻ loi 1 mình (mồ côi, không người thân thích)

Câu 3. Truyện Thạch Sanh có những con vật kì ảo nào? Chúng có đặc điểm gì khác thường?

Trả lời

Trong truyện “Thạch Sanh”, có những con vật kỳ ảo: Trăn tinh, đại bàng. Chúng có đặc điểm khác thường:

- Trăn tinh ở miếu thờ: trăn tinh có nanh vuốt để săn mồi, sau khi bị Thạch Sanh giết thì hiện nguyên hình là một con trăn khổng lồ.

- Đại bàng khổng lồ quắp công chúa vào hang. Đại bàng nguyên là một con yêu tinh trên núi có nhiều phép lạ.

- Hồn trăn tinh và đại bàng lang thang, gặp nhau cùng nghĩ cách báo thù Thạch Sanh.

Câu 4. Sau khi được Lý Thông kéo lên từ hang của đại bàng và đưa trở lại cung, công chúa đã bị câm. Theo em, điều gì sẽ xảy ra nếu công chúa không bị như vậy?

Trả lời

- Nếu công chúa không bị câm thì có thể nàng sẽ nói cho nhà vua biết toàn bộ sự thật và câu chuyện sẽ đi theo một kết cục khác.

Tuy nhiên, đó không phải là dụng ý của tác giả dân gian. Chức năng giải mã bí mật, phơi bày sự thật, vạch mặt kẻ giả mạo trong câu chuyện này không được đặt ở nhân vật công chúa.

Câu 5. Truyện Thạch Sanh có nhiều đồ vật kì ảo. Hãy liệt kê các đồ vật đó và nêu đặc điểm, tác dụng của chúng.

Trả lời

Truyện “Thạch Sanh” có nhiều đồ vật kì ảo. Đó là:

- Cung tên vàng: Cung tên vàng là một vũ khí tuyệt vời và nó đã giúp Thạch Sanh cứu được công chúa.

- Cây đàn thần: Tiếng đàn giúp Thạch Sanh được giải oan, giải thoát giúp cho công chúa biết nói, vạch mặt Lý Thông. Đó là tiếng đàn công lí thể hiện quan niệm và ước mơ của nhân dân. Tiếng đàn làm cho quân 18 nước chư hầu phải cúi đầu xin hàng. Đó là vũ khí đặc biệt để cảm hóa kẻ thù. Tiếng đàn là đại diện cho cái thiện và yêu chuộng hòa bình.

- Niêu cơm thần: niêu cơm vạn người ăn cũng không thể hết. Thể hiện tấm lòng nhân đạo yêu chuộng hòa bình của nhân dân ta.

Câu 6. Trong truyện, hai nhân vật Thạch Sanh và Lý Thông luôn đối lập nhau về hành động. Lập bảng so sánh để thấy rõ sự đối lập đó. Qua đó, em có nhận xét gì về đặc điểm của hai nhân vật này?

Trả lời

Thạch Sanh	Lý Thông
+ Tin lời đi canh miếu thay.+ Tin lời trăn tình của vua.+ Tin lời xuống hang cứu công chúa.→ Cả tin, thật thà	+ Lừa Thạch Sanh thế mạng cho mình.+ Lừa để cướp công giết trăn tình.+ Lừa để cướp công giết đại bàng, cứu công chúa.→ Lừa lọc, xảo quyệt
+ Bị Lý Thông hãm hại rất nhiều lần nhưng không trả thù, cho về quê làm ăn.→ Vị tha, nhân hậu	+ Lợi dụng tình anh em kết nghĩa bóc lột sức lao động của Thạch Sanh. + Cướp công và hãm hại Thạch Sanh nhiều lần.→ Tàn nhẫn, vô lương tâm
+ Giết trăn tình.+ Giết đại bàng.+ Cứu công chúa, thái tử con vua Thủy Tề. + Dẹp 18 nước chư hầu. + Giỏi võ nghệ, đàn...→ Anh hùng, tài giỏi	+ Tìm cách giết hại Thạch Sanh để cướp công, lấy công chúa.+ Không chịu làm, lợi dụng sức lao động Thạch Sanh.→ Tiểu nhân, độc ác
+ Là con người cao cả→ đại diện cái thiện.	+ Là kẻ bạc nhược, thấp kém→ đại diện cái ác.
Kết thúc: Cưới công chúa, nối ngôi vua.	Kết thúc: Bị sét đánh chết hóa bọ hung.

Câu 7. Kết thúc truyện, Thạch Sanh được nhà vua gả công chúa và nhường ngôi. Qua cách kết thúc này, tác giả dân gian muốn thể hiện điều gì?

Trả lời

Qua đó, tác giả dân gian thể hiện ước muốn cao đẹp về lẽ công bằng: có công được thưởng, có tội bị trừng phạt. Nhân vật lí tưởng sẽ được trở thành người đứng đầu, dẫn dắt xã hội theo lí tưởng đã đưa người đó lên ngôi (qua ý nghĩa biểu tượng của “vua”)

Câu 8*. Về kết cục của mẹ con Lý Thông, ở văn bản do Huỳnh Lý và Nguyễn Xuân Lân kể có chi tiết: “Mẹ con Lý Thông về quê đến nửa đường thì bị Thiên Lôi giáng sấm sét đánh chết, rồi bị hoá kiếp làm con bọ hung”. Bản của Anh Động (và nhân dân một số vùng Nam Bộ) kể: “Lý Thông được tha nhưng y về dọc đường mưa to, sấm sét đánh tan thân ra từng mảnh, mỗi mảnh

hoá thành một con ếch ương. Cho nên bây giờ mỗi khi có mưa to sấm sét, ếch ương sợ, kêu lên những tiếng man dã....”. Em có nhận xét gì về những cách kết thúc này?

Trả lời

- Qua các bản kể có thể thấy truyện “Thạch Sanh” còn có thể giải thích nguồn gốc của sự vật, sự việc.

=> Ở một số bản kể, truyện cổ tích thường có nội dung giải thích nguồn gốc, sự tích của con vật, đồ vật, phong tục,... tạo sự hấp dẫn cho cốt truyện, đồng thời tạo ra một đặc điểm thi pháp: từ trong thế giới cổ tích, người kể chuyện đưa người đọc trở lại với thực tại, nhắc nhở họ về một hiện tượng nào đó vẫn thường xảy ra trong đời sống.

Viết kết nối với đọc

Dũng sĩ là người có lòng dũng cảm, chiến đấu diệt trừ cái ác, bảo vệ cuộc sống của cộng đồng. Viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu) kể về một dũng sĩ mà em gặp ngoài đời hoặc biết qua sách báo, truyện kể.

Bài làm tham khảo

Người dũng sĩ mà em được biết qua ti vi, báo đài là chú Nguyễn Ngọc Mạnh, làm nghề lái xe tải chở hàng. Ngày 01 tháng 03 năm 2021, chú Nguyễn Ngọc Mạnh đã dũng cảm đỡ em bé 4 tuổi bị rơi từ tầng 12 chung cư xuống. Chú Mạnh nói rằng dù mọi người có gọi chú là "dũng sĩ" hay đưa chú lên làm "người hùng" thì chú vẫn là một người bình thường, phải làm công việc bình thường mà thôi. Hành động đẹp ấy của chú khiến nhiều người cảm động và làm ấm lòng rất nhiều người. Bởi qua hành động của những con người như vậy trong đời thường sẽ giúp chúng ta hoàn toàn tin rằng lòng tốt, tình người luôn hiện hữu và sẽ tiếp tục được lan tỏa trong xã hội làm cho chúng ta thêm tin, thêm yêu cuộc sống tươi đẹp này.

-/-

Với toàn bộ tài liệu hướng dẫn **soạn bài Thạch Sanh - Kết nối tri thức**, hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp. Chúc các em học tốt môn Ngữ văn 6.